

Proprietar: Vád. Iul LUDOVIC VAKÁR
Inreg. la Tribunalul Ciuc, sub Nr. 11940-1938. Dos. No. 27.

CSIKI LAPOK

(ZIARUL CIUCULUI)

Redactor responsabil: VICTOR RÉSEGH
Inginer-Agronom

Constantin Argetoianu

királyi tanácsos, miniszterelnök, aki bölcs országossággal intézi Románia ügyeit s akitől még sok megértő intézkedést vár a romániai magyarság.

Csikmegye összegyűjtése Józseffalváért.

Csikvármegye magyarsága összegezte annak a gyűjtésnek eredményét, amelyet a csiki székelység áldozata és testvéri szeretete összeadkozott a tűzkárt szenvedett józseffalviakért. Az eddigi gyűjtés eredménye 243 226 lei, amely összeget a csikmegyei rom. kath. egyházak, egyesületek és a Magyar Népközösség gyűjtött össze és juttatott rendeltetési helyére. Ezen kívül természetbeni adományokban, ruha, ágynemű, fehérnemű, butorok, épületanyagokban összegyűjtött 50.000 lei értékű, amely rövidesen rendeltetési helyére fog szállítani.

A gyűjtés tovább folyik és rövidesen Csikmegye eléri azt az összeget, amely számaránya szerint reáesett a Józseffalva újjáépítésének nagy áldozatából. Még körülbelül 70 ezer lejről van szó, amelyet Isten segítségével még adnia kell ennek a vármegyének, ahol minden

magyar ember olyan együttérző lélekkel fogta fel a segítség köteleességét. Ezen a helyen kell megemlítenünk többek között Csátószeg, Szent-simon, Dánfalva és Csikeszentdomokos községeket. Kérnünk kell az elnézést, hogy egyenként nem tudjuk ezen községek lakóinak neveit a nyilvánosság előtt megemlíteni. Eilehet mondani, hogy nincsen senki, aki kimaradt volna az adakozók sorából. Csátószeg község így 1322 lejt, 6 párnahuzatot, 29 törülközőt, 1 székot, 2 lábravaót, 4 férfinget, 14 törülköt, 1 inget. Csátószeg 2575 lejt, 48 törülközőt, 17 takarót, 9 párnahuzatot, 2 lábravaót, 1 székot. Dánfalva 1025 lejt adakozott most másodszeri gyűjtésében. Csikeszentdomokos pedig 17.301 lejt adakozott, amelyet jövő számarunkban egyenként is nyugtázunk a nagy nyilvánosság előtt.

Amikor közöljük a csikmegyei gyűjtésnek ezeket a felemelő adatait, még megemlítjük, hogy több községünk nagy jégkárt szenvedett, azonkívül a szegénység is nagy méreteket lepte meg néptűkét és ennek dacára magható volt az együttérzésnek és áldozatkészségnek az a megnyilatkozása, amely a csiki falvakat áthatotta ennek a segítő akciónak során.

Eznek így is kell lennie. Ezen népek legnagyobb erénye, ha nemcsak jólétben, de különösen a szenvedésekben és nyomorúságban együtt tud érezni. Tud áldozatot is hozni egy-másért. És mindig számíthat az együtté tartozás öntudatos érzésének csodákat műveid, építő erényére. Csikvármegye magyar közönsége megmutatta, hogy a sorsnak csapásai között tud még áldozni egymás felemeléséért. És hálát adunk Istennek, hogy a nehéz megpróbáltatásokban nem fásult meg még ez a minden népnek legfelemelőbb tulajdonsága: az egymásért való áldozatosság.

— **Ófelsége születésnapja.** Október hó 16-án, hétfőn, Ófelsége a király születésnapján a hatóságok és az iskolák szünetet tartanak. Az iskola és iskolán kívül országgyűlési ünnepségek keretében tartják meg Ófelsége születésnapját. Az ünnepi műsori hálaadó látványosságok előtti meg, majd az országgyűlési ünnepségek előadását tartanak az Úra kódexnek a nemzeti életemben minden esetben az az együttérzőség.

Bucsuzás Zsögödtől.

Amint arról beszámoltunk, Zsögöd községet hosszú tárgyalások és többérvű próbálkozások után végül is Calkszereda városához csatolták. Mint minden kezdeményezésnek úgy ennek is vannak elégedetlenek és helyesbírók. Ez természetesen szempontok lehetnek ezen az oldalon és a másikon is. Mi mindenesetre úgy látjuk, hogy máshol is ez a világrendje. A városok térszomszédságában fekvő falvakot felszívja a város levegője. Így volt az Zsögöddel is. A fent említett levél először megemlíti a székely falu karakterét. A háborúk ezután hozták a városba. A falu után már nem volt a város se falu. A szemünk előtt játszódik le szörnyű vívdémái a közfőzésig közt. Az már nem volt élet, amit Zsögöd rendezett. Jobb volt így határozni, ahogy történt. Legyen város Zsögödből...

Mindenesetre fáj községet, falut temetni. A falu az élet gyökere. Ennek tiszta levegője, ősi kultúrája a lendítő erő. Ez táplálja az életfolyamát. Minden népnek nagy érdeke fűződik az egészségos faluhoz. Ahoz, amelyben áhitattal őrnik a hagyományokat a ruhától az erkölcsön keresztül végig az élet minden vonásán. Ha a falu nem olyan, mint amilyennek lennie kell, akkor jobb ha város lett...

Bacsuzásul idéjük mind azt, amit tudunk erről a régi községünkről s amelyet most a város magához ölelt. Nem tagadjuk le egy perccel sem ebben a napszakban azt, hogy Zsögöd volt előbb. Sok száz évvel ezelőtt Zsögödnél a határán keletkezett Szereda mint vásáros-hely. Zsögöd határa még a székelyek előtt is lakott terület volt, amit a Harom vár, a fürdő főúti Várhegy és az O.-hid melletti sziklás Vártető nevezetű várak romjai, az ott talált agyag- és bronztárgyak is bizonyítanak. És a hármastól való rendszer valószínűleg azért épült éppen ezen a helyen, mert a szögödi szoros védelmét szolgálták a délről Felcsik felé igyekvő ellen-séggel szemben.

A falu keletkezéséről pontos adat nincsen. Gótlus temploma a 15-16. századból való lehet. 1685-ben „Segeod“-nek, 1702-ben „Sögöd“-nek írták. Az 1694-es tatárbelátás leírásában a Zsögödiak is részt vettek. Miként a Szentléleknek a „Vereskép“ nevű emlékműve, a Földváraknak a „Xantus-kápolna“ úgy a Zsögödiaknak a „Vér-kápolnája“ épült a tatár-kereset emlékére. A várkapona romjai még kivehetőek ma is, a Szentvér-fürdőnél kb. 100 méterre déli irányban a gyepek alatt.

A községnek nevezetességét kősz tartozik a Mikó család hirtelje, amelyben ma butorgyár van. A Mikó család főúralkirályokat és főispánt adott a megyének. A templomot is valószínűleg ők építették. Csak így érthető, hogy miért épült olyan messze a falutól, olyan

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCÁJA.

Gyilkos tói szonata szövege.

(Szövege és zenéje Bálint Akostól)

Tűs a népszóvár, szorg a zűd határ,
Bárcék, völgyek Integének, minden téged vár!
Fel a Nagycobárdra, e fenséges tájra;
Kint lesszük a bárcék ormán, míg a nap lesszálna.
Körös-körül minden csendes,
Kgy egy kis madárka repdes;
(Z.) A kis patak csobogása s a virágok illatárja
Össevegyül a calszergő kis madárkák énekével.
Oh, mily kellemes
Es a nyári est!
(Ging...)
(Az eszharangnak varázs-szavára
S a nagy mindenség imára hangolt
A bárci fensik visszhangja szól
Lélekkel áldja az Alkotót.
(Ha u-u...)
Az esti szellő fuvalma zengő harmoniába fog
S az utasokra a hold sugára oly szépen mosolyog).
(Oh, legtisztább süngeménye az erdők csendjének!
Nyugtad meg a fáradt testem folyamán az éjnek!
Mámmorral telt lelkem érsi muzsikád varázsát,
Ringass, allass, míg a hajnal bentogatja szárnyát!)
Siri csend — fent és lent,
Minden alszik már...
Biboros sugártól ragyogó küllőkön
dereng a pirkadó hajnali fény;
Oszlik a félhomály, ébredés a világ,
s a néma természet életre kel.
Édesded csókjára szűs kelyhét kitarja
vadróssa, kökörcsin, kis gyopár mind
S harmatos fűszálnak csillogó gyémántja
a tájra millió fényugárt bint.
Majd kibontakozva, mindent fénybevonva
Usnik légi útján a nap fénykorongja;
Felér a senkire, perzselőn úgy tűn le
Teljes pompájában a nap hagy tájra.

Lent a völgyl síkon legszező nyájak
mélabus kolompja hangzik édesen,
Mellette a pásator fujja furulyáját,
nem zavarja semmi most a zöld gyepek.

Oh, he drága, oh, mi szép! Nézd halandó, nézd, mi drága, mily gyönyörű ez a vidék!
Nézd, oh vándor, e vidék!

„Isten adománya,
Isten adománya!

(Moll.)

De ime, egyre távol keletre
nehéz felhőknek csoportja int
S felénk szelve, vihart jelleve
sötét gomolyként rohannak mind.

Nemcsak a villámok és megrendül az ég is;
Bősz vihartól, vad orkántól visszhangzik a lég is;
És egy szikla nagy robajjal ketténylva meghasad
S a tátongó nagy mélységbe dübörögve lesszakad
És utjában törve, susva, rombol, mint vad áradat:

(Dur)

[Ba-um! — Jaj! —
S hol előbb a jubnyáj s pásator vigan hoverésnek
S a fenyőfák árnyékában báránnyák heverték,
Ott most holtta dermedt minden a földcsussamlástól,
Étmetve minden élő a gyilkos sziklától.

És a kis pataknak nincsen lefolyása,
Mert a sziklaomlás ennek végleg útját vágta;
S a víz felgyülemlik lassu biztonsággal,
Hogy betöltse szörnyű medrét óriás víz-árral.

És a bárci kősnál megmaradt darabja
Éjjel-nappal őrt áll a tóra vigyásva.
Ide jár a székely erdei munkára
S bámulni az Isten útját egy évszázad óta.
Es e remek természetnek ékes templomában
Zeng imát az „Oltárkő“-nél ősi dallamában:

Szent es a föld, szent es oltár,
melyre minket állítottál,
Oh, nagy Isten, parancsodra
székely néped ma is ott áll
Vadregényes tájaldon,
Bár ezer véss torayosuljon,
Im megértve rendelésed,
Térdre hullva kérünk Téged!

Adj erőt és reményeséget,
Szeretetet s békenéget;
Áldd meg szűkön kenyérünket!
És bocsásd meg vétkeinket!

O, babonásd meg, svájci vidék
Mind, ki es áldott föld-dre lép!
Tárd ki feljűk szépségeid,
Éjtsd bámulatra föld népeit!

Lássák, mit teremtett az Isten hatalma!
S ha az „Oltárkő“-nél némán elhaladva
Hűszó visszhangok csábitva vezetnek
„Pokol kapujá“-hoz, óh utas, ne állj meg!
Borzalommal nézd a szikla-óriások
Szorosatos tümbjét, mik kőst vad hullámok
Pisztrángjukat rejtve törnek napkeletre
A „B:kás-szoros“-ban suhogva, peregre.

Oh, bennép, Istenem!) Varáslatos környékeden minden!
Varásképpitminden!)
Száméves Gyilkos-tól) Kővilágod bámulatra méltó!
Csodálatra méltó!)

Jaj, de szép, jaj, de szép
E fenséges bárc-vidék!
(Solo, dongókar kísérettel).

Jó barátim! de még es itt nem minden!
Még sok snépat rejt e táj a keblében!
A turista s a vadász a hegycsucsra mász,
Bátor cserkész a sziklák kőst kint tanyás.

Ki jön velünk a sziklára gyopárért?
Vajjon, ki ne lelkesednék e tájért?!
„Bátraké a győzelem!“ Fluk, előre!
Tűsünk szélét az „Oltárkő“ hegyére!

Bár istenkísértés oda feljutni
S nem kell életünkkel könnyen játszani!
De évezred óta es a mi sorsunk...
Mindenütt az Isten kezében vagyunk.
Ott vagyunk az Isten
ke-sé-ben.

meredekek oldalán, egészen a kúria közelében. Különben a templom értékes renaissance szárnyas oltárát is a Mikó család adományozta a templomnak. Soha nem lehet megbocátani, hogy ezt a műtörténelmi értékekkel bíró oltárt néhány évvel ezelőtt fehér olajfestéssel átfestették, mely hibát soha többé még a városnal való összehasonlással sem lehet helyrehozni.

A faluak lélekszáma 1216. Anyagilag elég jól álló, lelkileg vegyesnek mondható és amit már mondtunk a falu ideáljától klassz eltávolodott népeiséggel. Mosi már mindegy. Zsögödből egészen város lett. A tájcsopordás tényével bizonyára rend teremődik abban a különös építészeti stílusban, amely olyan jellemző sem város sem falu urhatársággal kezdte a városhoz való „közelését” munkálni. Hiszenek abban, hogy Zsögödből jobb várossá anyag lesz, mint amilyen faluak való volt. És főleg hiszünk abban, hogy a hársaságból külön haszon szármassék és úgy Zsögödnék mint Csikszerecsnek hasznára válik az egyesülés.

Mult hét.

Az elmúlt hétnek kétségtelenül legszenzációsabb eseménye a délkelet-európai béke-arcvonal kialakulásáról szányrakelt híryanag. Amint ismeretes Jugoszláv közvetítéssel meg egyezés jött létre Románia és Magyarország között, amelynek első jeleként a két ország határa csökkentették a biztonság - védelmi intézkedéseket. Ez a kezdet pedig további jóviszony kibontakozásának előjelül tekinthető.

A sok rossz között egy jó hír. A gondviselés úgy látszik rátekintett a világnak erre a viharokára. Délkelet-európára, a földnek erre a nyugtalan darabjára, ahol évszázadokon keresztül viharzott a történelem dühe. Úgy néz ki minden, hogy béke-arcvonalba lehet állítani itt Keleten eseket az egymástól és mindenfélre keleti vessédelemtől évszázadokon át annyit vértett és szenvedett népeket. Mert az u. o. első gyermek is tudja, hogy amíg itt román, magyar, szerben, magyaron keresztül szántott török, tatár, amíg mellükkel védtek ezek a népek az európai kulturát, addig szabadon fejlődtek, nagyra nőttek a nyugati nemzetek. Amíg minket vert a sors keze, addig őx mintegy a mi vérünk áldozatán gazdagodhattak, gyarapodhattak. Legyen így egyszer, hogy amíg nyugaton folyik a mérkőzés, addig minket melegítse a béke áldása. Az a jótelemény, amely elkerült ezideig s amelynek hiánya annyit tizedelte sorainkat a történelem során. Időben érdekekért éppen eleget szenvedtünk, eleget faltuk egymást. Itt az ideje, hogy saját érdekünkben végre rádöbbenjünk az egymásra utaltságunkra.

Egyébként a történelem nagymester. Csak bizodalommal rá kell bizoni a kiegyenlítődések lehetetlenségének látszó feladatait. Sokszor halálosnak látszó ellenfeleket hoz egymás közelébe. Ma dühös ellenségeket holnapra megbékít. Ellentétes érdekeket egyik pillanatról a másikra képes közös sakra fektetni.

Adja az Isten, minden népeknek legfőbb gondviselője, hogy a történelem játéka most reánk fordítsa ezt az egymást megbékítő, közös érdekeket és célt megszabó kegyességét.

— Hitler kedden este izmát bessélt. A téli segély mozgalom megnyitása alkalmából leuögente, hogy a világ egyetlen hatalma sem tudja Németországot tétre légyaszevíteni. Németország el van szánva, hogy a béke hajlandóságának elutasítása esetén felvenni a harcot és azt mindenképpen végig küzdi.

— Németország gyors elhatározással intézkedett az Eszt és Lettországban élő németek hovatartozását. Az itt élő németek 99 százaléka elfogadta Hitler felhívását és már el is indultak új házukba, a danai folyósfóba, ahol letelepítik őket.

— Mult hét keddjén elhangzott Daladier francia miniszterelnöknek és csütörtöken Chamberlain angol miniszterelnöknek, a Hitler kancellár béke ajánlatára következett és világszerte nagy érdeklődéssel várt beszéde. A beszédek egy Francia mint Ango'országból több napig tartós heves sajtó véleményezés előzte meg, amelyeknek hangulatától már előre lehetett következtetni a hivatalos álláspont há'orosztatására és kemény elszántságára. Úgy is történt. E őbb Daladier jelentette be a világnak, hogy Franciaország el van szánva a háborút végig küzdeni. — Chamberlain beszéde pedig csak megerősítette a két országban azt az együttes elhatározást, hogy amennyiben Németország nem ad teljes biztosítékat arra, hogy a Lengyelországnak és Csehszlovákiának okozott károk jóvá-tételnek, akkor a végétkig fogják folytatni a háborút.

— A nyugati harcterekről a hét folyamán mind a két fél csapán járőr tevékenységről számolt be.

— A nemzetközi politika küvvéleményét élénken foglalkostatja az a hosszadalmaság, amellyel Szaacsogiu török külügyminiszerrel más három hetet Moszkvában tartják.

— A német újságok hasábos cikkekben foglalkoznak Chamberlain angol miniszterelnök csütörtöki beszédével. A beszédet sértőnek, engerzhetetlenségnek tartják. Általában rámutatnak arra, hogy Chamberlain nem értette meg a Hitler békeajánlatát. Együtetten rámutat a német sajtó arra, hogy a német nép elfogadja a kibívást. Figyelmentel azonban Angliát, hogy olyan ellenállásra talál ebben a háboruban, amilyenre még nem volt példa a történelemben.

— A mult hét során a világ figyeleme a testvér fiai nép felé fordult, amelynek külügyminisztere nagy elszántsággal indult el az orosz kormányval való tárgyalásokra. Ezen idő alatt mindenre felkészülve a finn kormány elrendelte Helsinki fin fővárosnak és több nagyobb városnak a kiirtását. A legutóbbi jelentések arról számoltak be, hogy a finn tárgyalások Moszkvában elég kedvező körülmények között folynak.

A svéd király október 18 ra Stokbo'mba tanács-konferára hiva meg Dánia, Norvégia és Finnország államfőit, akik a meghívást elfogadták és azon külügy-miniszterekkel együtt résztvettek.

— Zaleszky, a párisi lengyel kormány elnöke Londonba volt, ahol ta'ákonai Chamberlain miniszterelnökkel és tárgyalásokat folytatott az angol kormány tagjaival.

— A jövő évi Niszában tervezett eucharisztikus világ kongresszus megtartását a háborus események miatt elhalasztották.

A. Radian propagandaügyi miniszter Csernoviczban.

Alexandru Radian propagandaügyi miniszter, Ganescu miniszterelnök kabinetsegédje és a propaganda-ügyi minisztérium kabinetfőnöke kíséretében Csernoviczban volt. A tartomány igazgatóságán Gb. Flondor üdvözölte a minisztert. — A miniszter megköszönte a fogadtatást, amelyet az új kormány és a miniszterelnök iránti bizalomnyilvánításnak tekint.

— Az a hivatásunk, hogy a mostani nehéz időket komoly lelkiismerettel éljük át — mondotta.

Országunk az összes állampolgárok lelki egysége által megerősödött igazságának alspján állva összes szomszédjaival jó egyetértésben a békát akarva és együttműködve áll s el van határozva, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel is megvédi határait, ha valaki merészezne hosszányul az ország függetlenségéhez és szuverenitásához.

Teljesen árthatatlan az idegeség bizonyos megnyilvánulással és azok a hírek, amelyeket kíváncsággal és suttogva korpoltárnak Sankinak olcas megengedve, hogy felszabadítsa magát az ország iránti kötelemesség megértése alál.

— Ez az irányelve elsősorban az állami tisztviselőknak. Az állami tisztviselő nem egy részvénytársaság ideiglenes alkalmazottja, hanem az állami szuverenitás kifejezője és tevékenységének valóságos képe. Egyéni cselekedete nem X vagy Y ur töit, hanem egy olyan személyisége, akibe a nemzet bizalmát helyezte és megbízást adott neki.

Felelősségem teljes tudatában jelentem ki, hogy senki sem fenyeget bennünket és hogy senki sem támasztott igényeket vagy kívánságokat, amelyek veszélyeztetnék határaink épségét. A kormány teljes határozottsággal fogja követni szűrd és lojális nemzetpolitikát. A szomszédaink tudják ezt és tudják azt is, hogy ez a személység és békeéhség meg fog szánni a legkisebb olyan cselekedetre vagy gesztusra, amely vitássá akarja tenni nemzeti szuverenitásunkat. Es nemet nem hajlandó területi engedelményekre.

Tudom, hogy áldozatokra van szükség, tudom, hogy szenvedések vannak és hogy bizonyos körülmények között nehéz lehet tenni az állami igényeknek. Mik azonban ezek a nehézségek elődelnk áldozatává szemben. — A kormány amennyire lehet, meg fogja könnyíteni a nehézségeket és lotelkedett, hogy a meségavda-katonák havonta 10 — 12 napl szabadságot kapjanak és hogy a rekvirációkat a legtárgyalagosabban végezzék.

A miniszter ezután felhívta a tartomány tisztviselőit, hogy minden tekintetben álljanak a nép mellett és minál hasznosabb együttműködést létesítsenek az ottlál kisebbtággal. Az ukrán lakossággal létesített megegyezés nem a rendkívüli körülmények által kényszerített megóadás, hanem az ország összes vezetői óhajának kifejezője s az állandó kisebbségi politika egyik eredménye. Ujból felhívta a tisztviselőket, hogy szálljanak szembe a rembírek terjesztőivel. A kormány tiszteli az állampolgári szabadságokat, de engedelmességet követel a nagy nemzeti célokkal szemben. Mindenkinnek az uraldódo körül kell állania és a köző érdekekben dolgozni.

Ezután Nistor volt miniszter, a tutovinál lakóház nevében mondott köszönetet a kormány munkájáért és hangoztatta, a terület lakóinak hűségét. Radian miniszter részletesen megvisszátá az eléje terjesztett problémákat s hangoztatta, hogy azokat a legkedvezőbben oldják meg.

A jözseffalvi tüzkárosultak

A jözseffalvi tüzkárosultak részére a következő adományok érkeztek be:

Kristó Imre	Lel	50.—
Demes Albert	Lel	50.—
Hadaagy Agnes	Lel	200.—
Hosszu János	Lel	500.—

	Lel	800.—
Régi gyűjtés	Lel	29.260.—

Összesen Lel 30.060.—

Télapó!

Csikorság, 1939 X. 10.

Görbeorságunkból bizonyára szokatlanul feltűnőnek ta'árod ezt a rideg megezőltást! Az alábbiakból azonban ennek okát nyomban megérted. Hiszen már egy héttel ezelőtt borzongott a h'ub, amikor hosszu fahérez-kálloddal végig separtól az öreg Hargita és kisebb Testvérel lejtőin. A jöhísemtiek est csak pajkoskodó és ját'kos jókedvednek tulajdonították és igen hosszu kellemes vonásazonnyok nyarának biztos eijövetelét jószolgátták. De a komolyabban gondolkodók végig azt hangoztatták, hogy ezal már Csikországnak középsőre helyezted lábadat. Fájdsalom az agostonoknak lett igazuk, mert a mal neptől kezdve oly hévvel grasszáler köztütnk, mintha december havában volnánk.

Jóggal kérjük ezektől Tóled, hogy megbocát-ható eljárás es éppen veitnk szemben, akik időjében való megrékeszést mindig ujongva ünnepszokást könyveltük el. Ördemeidet a legtisztább szándékkal csotottuk meg még a távol idegenből jövő ez zsonod sportóival együtt a tiszteletedre nagy áldozatok á'án ezantélyt is emeltük.

Salviteien eljárásodat nem menthet-d, mert e napon éjjelkor orosz támadól reánk s így rut gonosz-ságsádra csak a korereggel ábródsáor jöttünk rá. Pedig legelső á'ozatásédor a hegytetőről nagyszérien látottad, hogy a zürzavarosan sajtó világban eivették nemcsak a gyóveink elejét, de a betakarodóhoz szük-ségig igaz állatunkat is. Így terményeink javát azét még szűzöbintón, rétsziukon talátd s jó! tudtd az is, hogy az ő-mi előkészítő és vedő munkálatainkhoz hozzá-sim foghattuk. De látittd azt is, hogy tiszteifanyagunk erd'inkben sürgős elszá litásra vér es megréglagad ollenel védekezésére sem rendelkezettük be.

Ezen hatálan eljárásodat csak is úgy teheted jóvá, ha éppen oly gyorsan illansz el Csikorságból, mint amilyen meglepően jelested tulkorai megrékeszést.

Ha pedig jogos panaszaital soralkat meg nem sziveid, legnagyobb elicsnégedhez, a mindig áldásbózo Napugárhoz fordult az égességért, mely hamarosan elosszatja a mi hárdnyi hópsilyheldet tartalmazó fellegeket s derült időjárással eltünteteli az ártatlanság szűzbe öltözött takaródat is.

Ha továbbra is szeretetlönkbe kíváncs magad zérai, ajánjuk figyelmedbe nyilt levelünkét.

Csikorságiak.

Por és keserűség

folytatta az ősi somlyai bucsun résztvevők torkát. Ugy a por mint a torok folytatásáa (részben a portól, részben a keserűségtől) már régóta tart! Az eddigi életben legteljebb csak annyi volt a változatosság, hogy az esős időkben a por nyelés elmaradt, de a torokban a keserűség tovább folytatta az ájtatos hivatást. Hát hogyné, amikor az ég emelkedő porfelhő helyett a locsoló árral kellett küzdenie kézzel-lábbal! Furcsa lehet, hogy amikor a rengeteg látogató nagy anyagi érdekeltségüket is megmozgat, akkor legalább azok nem gondolnak arra, hogy a szép és felemelő testvéri találkozó még sem volna szabad por és szá' figyelmenlégekkel megzavarni.

Hiszen ezen sok fórum segíthetne, mert az úgy elintézés tisztán csak figyelmesség kérdése! Talán, mint arra legilletékesebb, a Ferencrendiek főnöksége tehetne lépéseket e tárgyban s ha az nem sikerül, úgy az érdekelteket (kereskedők, vendéglők, szállodák stb.) kérhetnék meg az ucák kitisztíttatására. Meg vagyunk gyözdöve, hogy végső esetben az utvonalon lakók is letakaríttánák a házuk előtt levő részletet egy udvarias felhívásra.

Ha eddig e tárgyban még intézkedés nem történt volna, úgy a jövőre kell ezt előre elrendezni, de nemcsak Somlyón, hanem minden más helyen is, hasonló tömeges felvonulások alkalmával legalább!

* * *

A fenti sorokat nem mi írjuk. Átvettük a „Székelység” című tolyóiratból. Vendégek írták, akik nem voltak elragadtatva a figyelmességünktől. — Általában mindig hangoztattuk, hogy az idegen forgalom első és legfontosabb követelménye az, hogy minden el kell követni aszánt, hogy a nevezetessegeinket felkereső vendégek hívják azt „bucausoknak”, „turistáknak”, „nyaralóknak”, jól érezzék magukat. A fenti szemrehányással nincsen mit csinálni, mint zsebreválni és a jövőben vigyázni arra, hogy hasonló orrot ne kaphassunk a minket messze vidékéről telkereső vendégek részéről.

A legfőbb hadvezetőség 9. és 10. számú jelentése.

A legfőbb hadvezetőség 9. számú közleménye szerint az 1940 évfolyam sorozásával egyidejűleg az unjoneozási törvény 71—72 szakaszai értelmében önkéntes jelentkezők is felvételnek a csapatokhoz. Az összes önkéntes jelentkezők számára a Hivatalos Lap 1939 szeptember 16-án 214 szám alatt megjelent számában közölt unjoneozási törvény értelmében különböző kedvezmények biztosítottak.

A vezérkar 10. számú közleménye értelmében a román hadseregben az 1940 évfolyam sorozásával egyidejűleg motorkerékpárosok szolgálatát rendszeresítették a lovas „schimlások” mintájára. A besorozott ifjak — tekintet nélkül csapatbeosztásukra — motorkerékpáros alakulathoz helyezhetők, amennyiben beszerzik a kerékpárt és szabályszerű ruházatról, továbbá kisebb felszerelésről gondoskodnak. Az erre vonatkozó kérelmet az illetékes területi parancsnoknál az 1940 évfolyam sorozásáig kell benyújtani. A jelen határidő lejártá után 30 napon belül a kérvényt közvetlenül a vezérkarhoz kell beküldeni, ezután nem adnak helyet a kérelmeknek. A motorkerékpáros alakulatra a 9. számú közlemény, illetve az unjoneozási törvény értelmében önkéntes jelentkezők is telvétetnek.

Gyergyói élet

ROVATVEZETŐ: CSIBY LAJOS.

Rendkívüli közgyűlést tartott a gyergyószentmiklósi székhelyi közbirtokosság.

A Gyergyószentmiklósi közbirtokosság rendkívüli közgyűlését tartotta meg Czaiertiu járás bíró elnökletével. A gyűlés határozatképességének megállapítása után a tárgysorozat első pontjaként a múlt gyűlés jegyzőkönyvét olvasták fel, melyet hozzászólás nélkül elfogadtak.

Második pontja a gyűlésnek az 1938 évi zárszámadások és Lőrincz Vencel felügyelőbizottsági jegyző által a múlt gyűlésen az igazgatóság ellen emelt vádak megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvek felolvasása képezte, melyekből kiülött, hogy a pénztár valamint az ügykezelés rendben találtatott és a felmentvényt megadták.

Azután a Hargita szövetségnek eladott és a miniszterium által előzetesen jóváhagyott széldöntés jelentése és annak tudomásul vétele kapcsán Fazakas István elnök ismertette, hogy az 1938/39. évben történt széltörésre vonatkozólag a közgyűlés 1939 évi január hó 22-én úgy határozott, hogy adassék el az évi költségvetés fedezésére. Az igazgatóság kérte a felsőbb hatóságoktól a széldöntésnek nyilvános árverés lezáró értékesítését, de miután az árverés kifizésre még május 25-ig se történt intézkedés, az igazgatóság tartva a széltöréseknél előforduló bogarak által okozott károsodástól, a Hargita szövetség által a széltörésekre beadott 240 lejes ajánlatát, — külfagokkal is kibővített igazgatósági és felügyelőbizottsági gyűlésen — elfogadta. Az erről szóló határozatot és a szövetkezettel kötött szerződést a földművelésügyi miniszter és az erdőfelügyelőség is jóváhagyta. Az elnök kijelenti még, hogy a közgyűlésnek jogában áll az áron változtatni vagyis az igazgatóság által a szövetkezettel megkötött szerződésben feltüntetett 240 lejes árat elfogadni és ezért kérte a közgyűlést erre vonatkozólag nyilatkozni.

Miután többféle vélemény alakult ki, az elnökli járásbíró szavazást rendelt el. A többség a Hargita szövetségnek történt eladást a megkötött szerződés alapján tudomásul vette és elfogadta.

A tárgysorozat negyedik pontját a Muncsel, Sugó, Bernád és Bardoci havasi területeknek az állam részére történő eladása képezte.

Az elnök ismertette, hogy a folyó évben földművelésügyi miniszterium által kiküldött Fonai tanácsossal történt tárgyalások alkalmával felmerült az a kérdés, hogy a Közbirtokosság a fent jelzett területeket adja el az államnak, miután azok amúgy is távol fekszenek és ezen havasok helyett vásároljon a közbirtokosság közelebb fekvő más területeket.

Több hozzászólás után azt határozták, hogy tekintettel arra, hogy a közbirtokosságnak valamennyi területre föltétlenül szüksége van és az említett területek helyett nem kapott, illetve nincs más alkalmas megfelelő terület a megvételre, a fent jelzett területeknek eladását leveszi napirendről, kivéve Muncsel, sugói területet, melyet hajlandó eladni, amennyiben a Györgypatak nevű részen a Pál Sándor főleingatlan sikerül helyette megvásárolni. Ennek lebonyolítására az igazgatóság és felügyelőbizottság mellé Berecz János erdőmérnököt, Dr. László Dezsőt, Bajna József Mártonót, Ferenecz G. Sándort, Gereőffy Csanádot, Szabó Vencelt, Kercsó Ignácot, Szász Istvánt és Madaras Balázst tagokat küldi ki azzal, hogy az eredményről a következő közgyűlésnek tegyenek jelentést, egyben megbízást ad az igazgatóságnak a fentemlített bizottság kiszállásával felmerülő költségek kifizetésére.

Miután ezen határozat elfogadtatott, Kádár Vencel akart még az ügyhöz hozzászólni, de az elnökli járásbíró hivatkozott arra, hogy ez a tárgy már lezáratott és az utólagos hozzászólást nem engedélyezi, mire a közgyűlésnek kb. egynegyed része kivonult a teremből.

Ötödik pontként a legelővé nyilvánított területekről 50.000 köbméter fa eladását és ezzel kapcsolatos üzemtervek jóváhagyását tárgyalták.

A gyűlés úgy határozott, hogy a faárak a mai helyzetben nincsenek kialakulva és ezért az igazgatóság a jövő közgyűlésnek terjeszsen elő lefektetett javaslatot a vevőt és az árat illetőleg.

Utolsó pont az 1939/40 évi rendes tábla kérelmezése volt. E tekintetben a közgyűlés utasította az igazgatóságot, hogy az 1939—40 évi rendes táblát kérelmezze, hogy az kellő időben bemérhető legyen.

Végül a közbirtokossági elnök előterjesztette, hogy a széltörések között a munkálatok alatt újabb széltörések történtek, melyek a régi széltört fakon keresztül-kasul fekszenek, ezért azokat is fel kellett készíteni. Javasolja a közgyűlésnek, hogy ez is adassék el a többi széltöréssel a Hargita szövetségnek és hogy Portik Vilmos és Selyem János erdőőrök kérésére az igazgatóság és felügyelőbizottság 30—30 köbméter fát adott, köbméterenként 35 lejes árral. A közgyűlés mindkét ügyben az elnök javaslatát egyhangúlag tudomásul vette és azt elfogadta.

Hétköznapok.

Október, Ó az agglagény a családban. Még nem öreg, de már nem is fiatal, haja, mely erősen meggyérült, itt-ott fakó, de általában, mint mondani szokás, elég jól tartja magát. Mit minden agglagény, megának és magában el, kedélye kissé kiszámíthatatlan, többnyire mogorva, de nána nyájas is tud lenni, sőt vannak napjai, amikor olyan fiatalos a kedve, mintha vetakodni akarna öccsel. Szereti a rendet, a rendszert, a megállapodást — smit egyetlen nővére, Szeptember, házános snallított, azt gondosan elrakja az élelcskamra polcain és szigorúan ellenőrzi a szüretelőket, hogy meg ne rövidítsék, akár egy flaska borral, akár egy furt szőlővel. Szeret otthon ülni és bár szörnyen takeres, néha már befűt a kandallóba, amely előtt kényelmes hámlöntősében és puha papucsban üldögél és pófekel. Lábatáji visszlája hover, mert Október ur szenedélyes vadász, aki vörösbarna ruhában, puskával a vállán, szemérmisztörtés kalapban, ércszármra járja az ősi tarlot. Körülbéli es minden, smit szeret: a rend, a biztonság, a háztája, a szőnye, a kandallója, a pipája, a visszlája, a vadászhat, de persze, hogy mind-ezekben is csak magát szereti, rendezett és rendezeres életet, amelyet semmi sem zökent ki nyugalmából. Nincsenek szenedélyei, talán nem is voltak soha, éppen ezért nem is erti azokat, akiket mindenkéfé árthatmas szenedélyek hajszolnak olyan cselekedetre, amelyek — szerinte — nevétségessék, vagy legalább is minden jósan esznek ellentmondók. Megvetéssel gondol sokra, kik beletudnak pusztulni egy szerelembre, vagy más valaminő szenedélybe, hideg gunnyal legyint, ha est a szót hallja: költő. Hüvös, jósan, tárgyilagos, elégedett és biztonságának, magányának ózó magasságból néli és lenéli az embereket. Nem szeret senkit, de azt sem kívánja, hogy őt szeressék. Nem tudom boldog-e, vagy boldogtalan?

Ott haladt el a listes szeker éppen a templom előtt. A jármű elé egyetlen, sovány és szomorú gebe volt fogva — úgy nevelt ki: ő egyedül képviseli a gyászos gyülekezetet. A listes szeker ugyan gyászkocsi is volt egyuttal. A bakon 2 ember ült, arcukra hófóhér réteget vont a kenyérmag megőrlött pora, csak a snájuktól kiömlő, sötét snavak árnyékkolták feketére vonásukat.

A listes szekerén nem szék heverték. A listes szekerén egy vékony, hosszú deszkakoporó feküdt, éppen olyan helyzetben, mintha csak azt helyett, amúgy vállról vetették volna oda, ahol most van. Még csak nem is egyenes vonalban áll. Ferdén,után, félénken, úgy, ahogyan örök lakója valószínűleg életében is megbusódott.

A listes gyászkocsi után kibontott haju leány. Menitább volt, pedig az októberi szél erősen ostoros már. Aztán még gyermekek mennek, két cigányasszony is késő. Se pap, se dalárda, se miniszter, se senki. Csak a nagy sár, az eső és a szél hűdött utánuk.

Halad a menet, éppen a templom előtt halad, amikor nagy, gasdag ur lép ki az uccafordulóból. Jó vastag kabát van rajta, kezén is kesztyű, arcán nagy békesség. Jó ember, azt mondják, ezért olyan szép talán ósn arca. Vagy csak azért, mert sokat élt, sokat látott, sokat adott...

Mos: meglátja a szomorú menetet. Én nem tudom mire gondolt, a listre, a kenyérre, a halottra, a fáradt gebére, vagy tán éppen az éldkre, de arca kicsit elborult, aztán lekérült a kesztyű a kenéről és egy szempillantás mulva már gurult az sok ércpénz, gurult bele a gyásmenetbe, ugrott lecselkvedve szásféle irányba, pocsolyába sárba, ló patkója alá, még a koporsóra is felvágódott 1—1 kerek lejes.

Ugy dobta be a gasdag ember a sok ércpénzt, számatlanul — hadd szedjék az éldk, ha már a halottnak nem jutott.

A menet megállt, a gyászó gyülekezet felszadte a lejeseket, a koporsót is megtakarították tüllk, a ko-

csis káromkodott egyet — fene enne meg, micsoda jó dolguk van..., aztán megint mentek tovább.

A templom tornyában kondult egyet a harang a márt az eső zuhogni kezdett, a listes szeker vágtatni kezdett a temető felé. Mert a halott, az türelmes, de az éldknek sietős a dolguk... B. Dénes Kató.

H I R E K .

— **Halálozás.** Sulyos veszettség érte Gyergyócsomafalva magyarságát. S. Kovács Pomgrác ny. igazgató-tanító halálával. Az elhunyt sokáig volt magyar-párti elnök, majd később a Romániai Népközösség csomafalvi tagozatának volt az elnöke. Tavékény, áldostkés munkásságával általános közmegebecsülést szerzett, majd kulturális és szociális téren volt fáradszhatatlan. Falujában könyvtárt állított fel a népét ilyen irányban is nevelte. Temetése folyó hó 10-én, kedden délután 4 órákor ment végbe a falu és a környékbeli magyarság ószinte részvétele mellett. A Népközösség gyergyószentmiklósi tagozata elnöke Dr. Gaál Lajos, több vezető egyéniéggel vett részt a temetésen, aki beszédet is tartott a sírnál.

— **Beszárják azokat a mozikat, amelyek tulajdonosait adókihágáson érik.** Az egyes pénzügyigazgatóságokra megérkezett a pénzügyminiszterium körrendelete, amely szigorú megkorlátozást helyez kilátásba az adó i hágát elkövető moztulajdonosokkal szemben. A körrendelet szerint a miniszterium úgy értesült, hogy az egyes mozgósminihásak az adó- és repülőbéli kötelezettséget oly módon játszák ki, hogy az előadás végén a látogatóktól elkérik a jegyet, amelyet még egyszer forgalomba hoznak. Az ilyen természetű kihágás alkalmával a jegyek ellenőrző-szelvényeit nem szeptikják le és az egyszer már eladott jegyzet ismételt kibocsátják. A pénzügyminiszterium a kihágások megakadályozására felhívja a pénzügyigazgatóságokat, hogy szeptoriták meg a be nem jelentett ellenőrzéseket a mozgósminiháznál, egyben példig közölják a moztulajdonosokkal, hogy tettenérés esetén színházukat beszárlják.

— **Felhívás.** Az állampolgársági ügyekben felhívjuk mindazok figyelmét, akik annak idején kiharadtak az állampolgársági listákból, hogy a Hivatalos Lap 171—1939. számában közzéett állampolgársági törvényt módosító törvényrendelet értelmében a jelentkezések határideje 1939 október 27-én lejár. Feláltentül szepteléses, hogy az érdekeltek fenti határidőig kérvényeket benyújtsák az illetékes hatóságokhoz, ellenkező esetben ügyük rendezése hosszadalmas és költséges eljárás ves igénybe. A szükséges bizonyítványok benyújtásával kapcsolatban szükséges felvilágosítást nyújt a Magyar Népközösség tagozat irodája.

MOZI.

1939 évi október hó 15-én
SZENT ÉS A BOLOND
Agnes Gunther regénye nyomán készült film, míg
1939 évi október hó 22-én
SZIBÉRIA HŐSEI
nagy háborús film.

Vidám sarok.

Bíróság előtt.
Róbert vegykészítméyek hamisításáért áll a bíróság előtt. Targyalás közben az elnökhöz fordul és megkérdi:
— Ért-e elnök ur a kémihához?
— Nem értek, — mondja az elnök — azért van itt a szakértő ur.
Róbert erre a szakértőhöz fordult és megkérdi:
— Ért-e ön, kérem, a törvényekben?
Nem értek, mondja a szakértő — azért van itt a bíró ur.
— No látja, — szól Róbert — én nem ért a törvényhez, a bíró nem ért a kémihához, hát miért kívánják, hogy egy ilyen kis ember mind a kettőhöz értsen?

Bíró előtt.
Bíró: Maga betöréssel van vádolva. Mit szól ehhez?
Vádolt! Kérem az elmeállapotom megvizsgálását.
Bíró: Miért?
Vádolt: Mert egy tönkrement kereskedőhöz törtétem be.

Mi a legfárasztóbb munka.
A tanító feltesszi a kérdést az iskolában, hogy melyik a legfárasztóbb munka?
Ervinke jelentkezik.
— Né? — kérdi a tanító.
— A legfárasztóbb munka — mondja Ervinke — a valutasibolás.
— Miért?
— An én apám például 3 napig dolgozik és egy évig ül utána.

NYILTTR.*)

A közönség figyelmébe!
Férjemtől külön-váltak élek a szedőségeimért szemmi felelősséget nem vállalok.
Mercuria-Ciuc, 1939 október 9.

Migitsch Walterné
Péter Vilma.

*) E rovat alatt közzétettként nem vállal felelősséget a szerk. és Kiadó.

Apróságok.

Sokat lehet gondolkodni a multbeli hibákon. Lehet álláspont az is, hogy nem kell tesszgetni azokat. Elmúltak. Vízont az is helyén való elképzelés, hogy a hibákat fel-
emlegatni nem hiábavaló, ha azokat javítani akarjuk. Tudva-
levőleg baj az van és volt mindig. Ezek közül inkább azok a bajok komolyak és veszedelmesek, amelyeket a mi saját
magunk tehetetlensége okoz. Mindez a megpróbáltatás és fenye-
gető veszedelem, ami rajtunk kívül álló területekről fenye-
get az soha sem lehet olyan romboló, mint amaz. Ez ellen
összetartó, komoly munkával lehet eredményesen küzdeni.
A belső szervezetenlenség, tuynaság, egymást soha megérteni
nem akaró, folytonosan veszekedő, egymást rágcsáló, az
eredményes munkát nem értékelő magatartás azonban olyan
gyökeres hiba, amely történelmi időkben csak pusztuláshoz
vezethet. — Magunkról van szó, akik tudvalevőleg nem
tartozunk azok közé a népek közé, akik között a saját
dolgainak intézésében dühöngeni szokott az egyetértés és
testvéri támogatás nagy erőnye. A egész nemzeti történel-
münk fölött átokként nyugdök végig ez a magyar betegség.
Nagyon gyakran keeseregjük el ezekben az időkben is ezt a
végzetes csapatot, amelyen úgy látszik segíteni nem lehet és
még nem sikerült senkinek megmutatni nemzetünk fiai szá-
mára az ellene való védekezés eszközeit. — Nem is szok-
tunk magunk sem felelegetni pozitív lehetőségeket ennek
leküzdésére. Csak időnként megkeeseregjük egymás számára
ezt az olyan sok nemzeti katasztrófához vezető speciális
magyar betegséget. Arra gondolk, hogy isteni ocsórával
megakadhat a lelkekben egy rádöbbenési és megjavulási
folyamat. E tekintetben többször mutattunk rá, hogy min-
den magyar ismerje napi köteleességeinek a mai időkben azt,
hogy munkálója legyen az együttes gondolkodás kiépítésének.
Vizsgálja meg napenként magát, hogy mit végzett e téren.
Vigyázzon arra, hogy testvérrel és embertársával szembeni
napi érintkezését úgy végezze, hogy nyugodtan hajthassa
este pánára a fejét. Nem akarunk világrt sem kis kátét
lelekettni a mai nagy ember számára. De higyjék meg, hogy
egy nemzetnek a megmaradását csak az biztosítja, ha minél
ideálisabban meg tudja építeni egymáshoz a közös érzést, a
testvéri támogatás szivességet és egymást nemcsak gáncsolni,
hanem segíteni is tudja. Többször mondtuk. Szálljon ma-
gába minden magyar és tekintsen a lelkebe: miképpen áll
ezekkel a feladatokkal szemben.

A munkáról és annak eredményéről van szó. A munka
lehet többlet. Számításba azonban csupán akkor jöhet, ha
eredmény van. Az eredmény nélküli munka nem tartozik
az elkényvelhető értékek közé. Ezen szemüvegen keresztül
vizsgálódva mondjuk csak meg, hogy van, a multból
nem sok büszkeségünk maradt. Természetesen csak itthonról
beszélünk. Házilag busulunk egy kicsit. Nem érdemes nagyon,
mert igazán nek keserűségre adhat alkalmat. — Sokszor
vizsgálódik az ember maga körül. Tudjuk, hogy minket vala-
mikor egy roppant nagyon vett körül. Jó békeidőkben arany
milliókat ért. Nem akarunk világrt sem sérteni senkit.
Ami elmult, elmult. De azért, amint szétnézünk, arról a mult-
ról, amely ezzel a vagyonnal szépitgette és építgette a csiki
jóvendőt, hogy úgy mondjuk, nem sok elkényvelni való akad.
— Hiszen jól van, azok az idők mások voltak. Mi nem
ismerjük azokat. Hallomásból annyit tudunk, hogy a gond-
talan nyugalomnak és tokányillatnak voltak a nagyszerűen
kiagyenyulozott napjai. Az illat pedig elszáll. Nem csoda,
ha reánk késői szerencsétlenekre nem maradt semmi, ami az
elődök nagyságát, építőkédvét, mozgalmas munka lendületét,
kedveményező nagyvonaluságát és jövőre gondoló nyughata-
lanságát megörökíti. — Amint említve volt, ezek a sorok
nem a szemrehányás hiábavalóságát szolgálják. A mai kor
emberére azonban a történelmi idők köteleességeit is rósnak.
A multból tanulni kell. Mi csak annyit tanuljunk meg ebből
példából is, hogy nekünk a régieknél sokkal többet és
sokkal előrelátóbban kell dolgoznunk. — A magunk életét,
küzdéseit és célkitűzéseit elsősorban ebből a nézőszögéből
kell megítélni és vizsgálni. Ugy kell dolgozni és a felada-
tokat elvégezni, hogy a jövő számára több maradjon a mun-
kánk eredményességéből, mint amit mi örököltünk.

Mi hadirokkantak sokat tudnánk beszélni arról, hogy
milyen keserves dolog megnyomorított embernek lenni. Nem
kis áldozat az megcsontkita életet leélni. Magára hagyottan,
elfáult társadalom, rosszindulatú emberek között viselni egy
ilyen háborus sebet, amelyet végül is a megszokás elköpott,
amelyen a csörtető világ keresztül vágó és nem marad
belőle egyéb, mint a koldus forgalmi tájékoztatója: a nyo-
morúság. — Nekünk megvan a világról, a polgártól áldozat-
tot kívánó társadalomról a magunk külön véleménye. Erről
nem beszélünk. Mi csak örvendeni tudunk azon, ha fölöttünk
a megbékülésnek, a békés kiegyezésnek igazságtévő szekere
na kezd kibontakozni. Mi egész életünkkel fizettük meg a
gyűlölet idejét. — Nem volt érdemes. Es példánkat szivesen
állítjuk oda a békés utakat kereső jövő számára.

KÜLÖNFÉLÉK.

Helyreigazítás.

Vége egy kellemes „helyreigazítás”, amelyek
igazán szivesen tesszünk eleget. Augustus hónapban,
fogja-kostunk György Agoston gyergyótekerőpataki
székely gárdával. A nevéből az alkalmából állí-
tottuk követendő példaképnek, hogy jelentkezett és
nagy életerel elvégzte az oroszos Dalossövetség
kar:nagy képző tanfolyamát. György Agoston most meg-
kősszöni nekünk a személyével kapcsolatos figyelmet.
Kösi, hogy a nevé tévesen Akosnak írjuk. Egyébként
az úgy magyarasataképpen leírja azt a lelki könnyesert,
amely őt György Ferenc táyjával arra indította, hogy
falujokban egy kis fűvésznekart szervezzenek. Mü-
ködtek is sok eredménnyel. A viszonyok azonban rom-
lottak és nem tudtak karmestert tartani, akitől tanul-
hassanak. Így fogamzott meg bennük az a gondolat,
hogy György Agoston elvégze a karnagyképző tan-
folyamot s azon megkeeserve az alapismereteket, sene-
karukat megmentse — az ő szavával élve — az össze-
omlásától. Amint írja tovább, tanfolyamot elvégzte és
az ott szerzett tudását anóta is nagy eszertettel for-
dítja a szekarur tovább fejlesztésére. — A megunt
rosszról jó esélvvel használjuk fel a névből helyre-
igazításnak azt az alkalmát ismételten arra, hogy rá-
mutassunk György Agoston példájában arra az utra,
amelyet a szekely falunak követnie kell. Es az ut a
tanulás útja. A gárdának első sorban kötelessége, hogy
a szivéhez legközelebb álló földnek a tudományát tan-
ulja. Fejlesztse ismeretleit és fokossa a termelést a
tudás áldásával. Da esentul azt is meg kell tanulja a
székely falunak, hogy szórakoztatóban is változtatnia
kell eddigi szokásait. — A korszerűsítés hasznosalan.
testet, lelket és vagyont pusztító szokásáról át kell
térnie, a kulturális világszokást, tudást, jövőt bisto-
sító útjaira. — Zmekarok, dalárdák szervezésével kel-
elvonni népünket az ártalmas szenvedélyektől. Fel kell
személni a faut arra a színlontra, amelyen helyét meg-
állíthatja a népek nagy versenyében. — Eses természet-
esen az szükségesség, hogy minél több György Agostonnal
támadjanak magyar falunak.

Halalozások.

Halalozások. Ó.v. Botár Istvánné szül. B. cze
Erzsébet, tanító özvegye, 71 esen korában, folyó evi
október hó 8-án elhunyt C. ikta. pccsán. Temetése ok-
tóber 11-én volt a község ártanas részvéte mellett.
— Gécs János nyug. fogász, 72 éves korában,
folyó hó 8-án meghalt Csikseredében. Elhunyt a régi
időkben sokáig mint cskeseredési városi rendőr teljesített
szolgálatot kömegeledéssere.
— Ó.v. Pintyi Józsefne szül. Péter Rózsa. éle-
tének 84 ik évében folyó hó 10 én elhalt C. ikta. falván.
Temetése október 18-án volt nagy részvet mellett.

— Elvi jelentőségű nyugdíj jogosultságra
döntés a volt állami tisztviselők nyugdíj jogosultságra
ról. Érdemes elvi jelentőségű döntést hozott a napo-
tan a bukaresti semmítőszék. Pásztor Margit, 1919
előtt polgári iskolai tanítónő volt és nyugdíjra besza-
mlitható őt és fel évet szolgált. Es esküt nem tett volt
állami tisztviselő nyugdíj igényét szabályozó 1929 ben
megtjelent törvény n:ra a tanítózó esküt tett és nyug-
díjintézkedést kérte. Es első két forum elut. sította ke-
rését assal, hogy az 1931-ben megjelent nyugdíjör-
vény módosítás értelmében semmiféle címen nem lehet
nyugdíjat megítélni azoknak, akiknek nincs legalább
tízévi szolgálatú, azsal az egy kivétellel, ha csak a
szolgálati teletenséget valami szolgálatkésben történi
baleset nem okozta. Felbbször folytán került az ügy a
semmítőszék elé, amely elvi határozatában kimondotta,
hogy semmiféle módosítás, sem pedig más anóta ho-
zott nyugdíjtörvény nem befolyásolhatja az esküt nem
teit volt tisztviselő nyugdíj jogosultságot, mlután azt
kísérőleg abból a szempontból kell elbírálni, hogy az
illetlenek a régi magyar törvények alapján voltak vagy
nem nyugdíjgénye.

— Uj örömmünnap Mariánál. Szent Ferenc
emlékműnapén gyönyörű ünnepege zajlott le Csik-
somlyón, a kegytemplomban. A csiki s háromszéki
hármadrendiek — a papok is sokan — jelentek meg a
Mária lábánál. A deleől az anmiakén volt ünnepies
fogadalom-megújítás, szentgyónás es szentáldozás. A
jók:lek adományából összehozott reggeli közösen
vettek részt a hármadrendiek. A nagymiséét Tamár
Sándor, a szentbeszédet Márkos Endre plebános mondta.
Szép keretbe állította be az örömteljes életet... A
nagymise után másoron P. Teofil atya szép megnyitó
val, Földes Rózsa es Weger Irén szavaival. Papp
János főgimnásium igazgató nevében Demokos Sándor
nyug. árvaszéki ülnök felolvastával („ Ferencs élet
vltatás úró) vettek részt Földes Zoltán író előadását
is halláson fogadták („Szeráf nyoman” címen). P. Csik-
sér Bék főatyahoz hodoló szavak eskáltak. . Debután
szép vecsernye volt. Gyönyörü befejezése volt a nap-
nap P. Szécs Dénés házfőnök beszéde az élet igaz
értelméről. — K—.

— Megérkeztek a katolikus Népsövetség
1940 évi naptárai. Mint régi kedves ismerős toppan-
nak be hoznánk évenként az Erdélyi Katolikus Né-
psövetség naptárai. A katolikus családok nekikülö-
hetetlen könyvévé lettek már ezek a naptárok. Az uj
naptár különöképpen értékes számunkra, mert nem-
csak a februári püspök szentelését örökíti meg megkapó
képekben és leírásban, hanem hatalmas összefoglaló
képet nyújt az erdélyi katolikusok juliusi, megrogadó
mozsanatokban gazdas. faldeteitelen nagygyűléséről,
melynek városúr es Somlyó volt a ezntere. Esen
kívül a naptár Gárdonyiút es Jákaitól közöl reket
covellákat s általában a nemesen snórakostató, hasa-
nos, tanulságos c:kek egészen gazdas sorozatát foglalja
magában. Nemcsak örömet szoren nekünk es naptár,
hanem a leghathatósabban szolgálja a legjobb irányú
és szellemű népnepelés fontos ügyét. A helyi népszö-
vettség lelkes csoportvesetői a napokban fogják szé-
osztani a naptárt s a vesetőség kéri a tagokat, hogy
zi a tagsági díj — 20 lej — befizetése ellenében
átvonul szilvesteredjenek. Eszel mindenki ömagaának es
a jó ügynek tess szolgálatot. (A.)

— Uj közlajforras Magyarországon. A
petroleumkutatás Magyarországon ismét eredménnyel
jár. A Zs:regeresség közelében levő Zalavölgy község
határán eszközöit furások uj olajforrásokat tártak fel,
melyeknek kiaknásására megkezdtek a szondák épít-
tását.

— A „Pugar” cigarettát csak sárga oiga-
rettapapirban fogják arusítani. A dohánymonopol
igazgatóságának határozata értelmében a „Pugar” ci-
garetitát a jövőben kizárólag sárga cigarettahüvelében
fogják készíteni, hogy a többi hasonnemű cigarettá
sajttával, melyeket a városokban árulnak, ne lehessen
összevetveenteni.

— Disznótör a helybeli Ipartestületben.
Október hó 21-én, este 8 órat kezdettel disznótör
vacsorát rend-z Kalfás János vendéglőre, amelyre esuton
is felhívjuk a t. közsóság figyelmét.

— Mit jósl a háborúról egy híres angol
csillagász? Tibb londoni hatil phan rendkívül érde-
kes cikk jelent meg, amelyek egy híres angol csilla-
gász jósátait kösítik a háborúról, annak to ábbi fejle-
ményeiről es várható megjelenségeiről. A angol csillagász
jósátait a csillagok jelenlegi állásából meríti es abból
igen érdekes következtetéseket von le a jelenlegi folya-
mában levő háboru lehetőségeiről. Ason kívül meg-
figyelve azt is, hogy a háboru kitörésekor vagyis szept-
ember 1-én milyen volt a csillagok állása. Minden
összevetve, az ábbi három pontban foglalja össze a
jelen háborúról ezók jósátait:

- 1 A jelenlegi háboru az összes várakozásokat
győtesről fel fogja borítani.
- 2 Sokkal rövidebb ideig fog tartani, mint bárki
is hisze.
- 3 A háboru előre nem látható okokból meglopa-
tésszerű gyorsasággal fog befejeződni.

Mindenesetre jó volna h:nal az angol csillagász
jóslatának. Főleg azt a pontját, hogy nem tart sokáig
a háboru.

— Fratta Géza bonviván halála. Fratta Géza
a nem is olyan régen még ismert székely bonviván,
néhány nappal eselőtt a Kolozsvár melletti tarcsai székely-
házházban meghalt. A jómódú iparos családod ezir-
maga Fratta Géza katonatiszt volt, mielőtt a székely-
pályára lépett. Mint jómagyjelenségeiről felf. rövid ide alatt
Erdély egyik legnagyobb bonvivánja lett, aki miat-
ilyen a nagyváradi, aradi, szatmári, majd kolozsvári
színházaknál működött. Később vidéki színházakban
keült, ahol 1934-ig nagy sikert szar. Ettől
kezdve az aa meghozsolott magával es az írásnak adta
magát. Többé már nem kapott szerződést es a régi
ismerősök jóvótából élt, akik kisebb nagyobb összege-
ket adtak neki. Az elmult hsten Kolozsvárt részegen
összeesett az uccán. Bezállították a tarcsai székely-
házba, ahol pár óra mlúva meghalt. Fratta Géza
ésere:unk színházátáozató körönsége is jól emlékszik.
Különbörő társaságokkal többször is megfordult nálunk.
Kütsöz esínez volt. Kár, hogy életét ilyen tragikusan
keltett befejeznie.

— A vonat elütötte az ökröt, amely ivben
kirepült a sínek közül es a gazdasára zuhant.
Virár I-teva Kékesen 66 éves gymsati eszangó gazda
a 38 as sz. örhás közelében ülreit át akarta hajtani a
vasúli töltésen. Es egyik ökrét éppen a sínek között
volt, amikor a közelit kanyarban hirtelen feltűnt egy
mozdony, amely teljes sebességgel haladt es elütötte
az állatot. Az ökré nagy ivben repült ki a sínek közül
es egyenesen gazdasára zuhant, akit az előlévő föld-
művesek elvtelenül hazatart az ökr hullája alól.
Mire az orvosi megérkezett, a szerencsétlen gazda már
halott volt. A csk:zeredai törvényesek elrendelték a
hulla felkoncolását es utasították a csendőrséget, indit-
son nyomozást a felelőség kérdésének tisztázására.

— Az ócska motorok robbanása nagy ka-
rokot okozott a csikmegeyi cseplőseknél. Csik-
vármegye vesetősége a tüszveszek elkerülése végett
rendelést adott ki, amelyben a gőskazánokkal hajított
cséplőgépkeket meghatározott tározagra telepítettek a
felváltól. A cséplőgép tulajdonosok tehát motorokkal
es rieltek fel gépjárat, mert így sokkal több kifizetés
volt a keresetre. Az utóbbi két cséplési idényben a
motorvilág es alkotásait jelentek meg a c-iki falvakban
a pófkévkén, lielőlvén hajították a cséplőseket ronyezat.
A kopott, ócska, kihalászati hajító:ókel azonban ren-
ge eg baleset történt. Néhány hettel eselőtt Gyergyó-
afaluban Fodor gép:utajdó os motorja robbant fel es
a nyomában keletkezett tűz elpusztította három gazdas
termelőt, a csúrt es a vadonaszú cséplő:sekrényét. A
kár itt meghaladta a félmillió lejt. Most másik motor-
szerencsétlenséget történt Csikmetszágon, ahol Tamár
Ignéc gép:utajdónos esépell Nagy Ignác gazda udvarán.
A motor robbanása következtében tűz ütött ki es ma-
egy 100 ember lejnyl kért okozott. A gyors egymásut-
ben ismétlődő s nagy károkkal járó robbanások szék-
ségecs tennék, hogy a motorokat cséplés előtt alapo-
san vizsgálják át az erre hivatott szakértők.

A hét viccei.

- A jobbik: Ki mit hisz.
Lu:har mindig azt mondja, amit hisz.
Hóler azt hisz, amit mond.
Csambertain nem mondja, amit hisz.
Massolin nem hisz, amit mond.
- A rosszabbik: Két távirat.
A Fährer Varás bevételekora táviratot küld a
Duce-nak. A távirat így hangzik:
Duce! Amig Őj engem lát addig veszély nincs!
A Duce visszatáviratoz:
Fährer! Amig veszély van Őj ergem nem lát!

KIADÓ külön bejárati szoba, esetleg butorozva,
alkalmas íródnak, vagy női szalonnak is,
Kalfásnál, Mercurea-Ciuc.

Érettségizett urileány román, francia es latin
nyelvekből órákat ad. Cim a kiadóban. 2-2

Varróleány hasakhoz ajánlkozik. — Önállóan
varr uj ruhát, átálakított es jovi-
tásokat. Olme megtudható a kiadóhivatalban.

Két hold szántó, vármegyei ut mellett
eladó. Cim a kiadóhivatalban.